

29ste zondag door het jaar A

Jes. 45, 1.4-6

1 Tess. 1, 1-5b

Mt. 22, 15-21

Van God of van de keizer, wiens beeld dragen wij in ons binnenste?

Wel of geen belasting betalen aan de Romeinse keizer, die Palestina bezet hield, dat was niet alleen een politiek probleem waarover de Joden het onder elkaar oneens waren, maar het was ook een religieus probleem. Want de belasting moest uitsluitend met Romeinse munten worden betaald, waarop stond geschreven: "Van Tiberius, zoon van de goddelijke Augustus" Een Romeinse munt aanraken, betekende voor de strikt gelovige joden dan ook zoveel als een godslastering.

Jezus staat voor een dilemma: Hij kan niet antwoorden dat men geen belasting moet betalen aan de keizer, want dan zouden de partijgangers van de Herodes (Herodianen), die de Romeinen steunden, Hem zeker beschuldigen van opstandigheid tegen het wettelijk gezag. Antwoordt Hij dat men wel belasting moet betalen, dan zou de andere strekking nl. de strenge farizeeërs Hem zeker verwijten geen echte jood te zijn, maar de Romeinse keizer in plaats van Jahweh als god te erkennen.

Jezus kan het niet nalaten toch eerst even hun huichelarij te ontmaskeren. Hij vraagt hun de belastingsmunt te zien. Met tegenzin moeten zijn aanvallers toegeven dat zij die verfoeide Romeinse munt wél in hun beurs dragen en blijkbaar dus toch gebruiken en aanraken. Maar dan dient Hij hun ook van antwoord. "Geef aan de keizer wat aan de keizer toekomt, maar geef aan God wat aan God toekomt!" Wij vragen ons natuurlijk af: "Wat komt er dan wel aan God toe?"

Jezus nodigt ons uit zijn redenering te vervolledigen: "Wat het beeld van de keizer draagt, komt toe aan de keizer". Wij mogen dus vervolledigen: "Aan God komt toe wat het beeld van God draagt" Welnu wie of wat draagt het beeld van God? Dat is de mens zelf, die geschapen is naar Gods beeld en gelijkenis. Wat behoort dus uiteindelijk nooit toe aan de keizer, aan de staat of aan de politieke machten? De kern van de mens, die van God is, zijn diepste wezen zelf, zijn vrijheid, zijn unieke persoon, zijn beminnenswaardigheid, zijn eeuwigheidsdrang. Daarover heeft geen enkele menselijke organisatie macht. Jezus zegt dus dat het gezag van God uiteindelijk boven de politieke machten staat, als die het wezen van de mens zouden willen verknechten. Een politieke structuur is nooit absoluut, maar steeds relatief dwz. aanvaardbaar in zoverre zij de kern van de mens dient, de mens respecteert als unieke persoon en als kind van God.

Hiermee wordt dus helemaal niet gezegd dat geloof en politiek totaal gescheiden zijn van elkaar. Het is niet zo dat een deel van de mens - vb. zijn openbaar leven - aan de staat zou toebehoren en een ander deel - vb. zijn privé-leven - aan God, als twee gescheiden domeinen zonder invloed op elkaar. Het evangelie moet integendeel invloed hebben op de concrete organisatie van onze maatschappij. De christen wordt juist vanuit het evangelie opgeroepen om als gelovige mee te werken aan de opbouw van een meer menswaardige samenleving. Het evangelie zegt ons niet concreet welke concrete politieke structuren nu de beste zijn voor een land, een streek of voor de wereld in onze tijd. Jezus' woord vandaag biedt ons alleen een waarschuwing voor elke machthebber, groot of klein: politieke macht is enkel verantwoord als zij ten dienste staat van de menselijke waardigheid. Boven elke maatschappelijke ordening staat het Rijk van Gods liefde die de unieke persoon van elke mens respecteert.

Op elk muntstuk staat een beeltenis geprent. Wij vragen ons vandaag af: "Wiens beeld of opschrift dragen wij uiteindelijk in ons binnenste mee? Aan wie behoort onze diepste persoonlijkheid toe? Behoren wij toe aan één of andere afgod, een verslavende macht? Of behoren wij werkelijk toe aan de God van de liefde?"

Pater Frans s.j.